

V primeru Novak proti Sloveniji,

je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija), ki zaseda v senatu, ki ga sestavljajo:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

G. L.CAFLISCH,

Ga. M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

G. E.MYJER,

G. DAVID THOR BJQRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, *sodniki,*

in G. V.BERGER, *kot zapisnikar Sekcije*

na zasedanju za zaprtimi vrati dne 9. marca 2006 ,
izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta tistega dne:

POSTOPEK

1. Primer izvira iz pritožbe (št. 75618/01) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenski državljani, g. Marjan Novak (»pritožnik«), vložil na Sodišču, v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«), dne 4. avgusta 2000.
2. Pritožnika je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen agent, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnik zatrjuje v skladu s členom 6 § 1 Konvencije, daje bila dolžina sojenja pred domačim sodiščem, v katerem je bil stranka, prekomerna. Po vsebini se je prav tako pritožil tudi zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s prekomerno dolžino postopka (Člen 13 Konvencije).
4. Dne 8. septembra 2003 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, daje pritožba sprejemljiva in utemeljena.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1961 in živi v Žalcu.
2. Dne 23. novembra 1993 se je pritožnik poškodoval v nesreči pri delu. Pritožnikov delodajalec je sklenil zavarovanje pri zavarovalni družbi ZT.

1. Dne 4. avgusta 1995 je pritožnik sprožil pravdni postopek zoper ZT pred Okrožnim sodiščem v Celju in zahteval odškodnino v znesku 8.174.751 tolarjev (približno 34.000 evrov) za poškodbe, ki jih je utrpel.

Dne 31. januarja 1996 je pritožnik zahteval določitev datuma za obravnavo.

Dne 15. januarja 1997 in 16. aprila 1998 je vložil pripravljalni spis.

Dne 6. februarja 1997 in 21. aprila 1998 je sodišče opravilo obravnave.

Med postopkom je sodišče imenovalo izvedenca medicinske stroke.

Na zadnji obravnavi se je sodišče odločilo, da izida pisno sodbo. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovemu zahtevku, je bila pritožniku vročena 21. maja 1998.

1. Dne 5. junija 1998 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. ZT se je pritožil navzkrižno.

Dne 14. januarja 1999 je sodišče prve stopnje na zahtevo Višjega sodišča v Celju popravilo očitne napake v sodbi in primer ponovno posredovalo Višjemu sodišču v Celju.

Dne 13. maja 1999 je sodišče delno ugodilo obema pritožbama in vrnilo primer prvo stopenjskemu sodišču v ponovno proučitev in se je pri tem delno sklicevalo na škodo zaradi pohabljenosti.

Sodba je bila pritožniku vročena 26. avgusta 1999.

1. Dne 21. septembra 1999 je pritožnik vložil pritožbo v zvezi s pravnimi vprašanji pred Vrhovnim sodiščem. ZT se je pritožil navzkrižno.

Dne 31. maja 2000 je sodišče zavrnilo pritožnikovo pritožbo in odobrilo pritožbo ZT. Sodba je bila pritožniku vročena 17. julija 2000.

2. Dne 27. julija 2000 je pritožnik vložil ustavno pritožbo.

Dne 11. junija 2001 je Ustavno sodišče zavrnilo pritožnikovo pritožbo. Sklep je bil pritožniku vročen 4. julija 2001.

1. Dne 9. aprila 2002 je prvo stopenjsko sodišče opravilo obravnavo v zvezi s škodo zaradi pohabljenosti. Stanki sta dosegli sodno poravnavo.

Dne 4. oktobra 2002 je pritožnik zahteval, da sodišče odloči o stroških in izdatkih. Sodišče je 3. julija 2003 izreklo sodbo.

1. Pritožnik je vložil pritožbo pred Višjim sodiščem v Celju in je ugovarjal razsodbi o stroških in izdatkih.

Dne 18. novembra 2004 je sodišče ugodilo pritožbi in vrnilo primer v ponovno proučitev prvo stopenjskemu sodišču.

Sodba je bila pritožniku vročena 28. decembra 2004.

1. Dne 16. februarja 2005 je pritožnik vložil pripravljalne spise. Primer je še v teku pred Okrožnim sodiščem v Celju.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 11N 13 KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega postopka. Člen. 6 § 1 Konvencije se glasi: »Pri uveljavljanju državljanskih pravic in dolžnosti, je vsakdo upravičen do sojenja na sodišču v razumem roku....«

1. Pritožnik se je po vsebini tudi pritožil, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13

Konvencije se glasi:

« Komurkoli so bile kršene pravice in svoboščine, kot opredeljene v Konvenciji,
je zagotovljeno učinkovito pravno sredstvo pred državnimi organi, ne glede na to ali je
kršitev zagrešila oseba, ki je delovala po uradni dolžnosti.»

A. Sprejemljivost

1. Vlada je navedla, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana.

1. Pritožnik je tej trditvi ugovarjal in izjavil, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

2. Sodišče ugotavlja, daje ta pritožba podobna primeroma *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger proti Sloveniji*, št. 42320/98, 2.oktober 2001, in *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6.oktober 2005). V teh primerih je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade glede neizčrpanih notranjih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožnikom, neučinkovita. Sodišče opozarja svoje ugotovitve v primeru sodbe *Lukenda*, namreč, da kršitev pravice do sojenja v razumnem roku izvira iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitosti pri sojenju.

3. V zvezi s predmetno zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi od Sodišča zahteval, da ga razlikuje od svoje uveljavljene sodne prakse.

20. Sodišče prav tako ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v okviru pomena člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nesprejemljiva iz kateregakoli drugega razloga. Zato jo je treba šteti za sprejemljivo.

B) Vsebina

1. Člen 6 §J

21. Upoštevano obdobje se je začelo 4. avgusta 1995, ko je pritožnik sprožil postopek na Okrožnem sodišču v Celju in se če ni končalo. Upoštevano obdobje torej traja več kot deset let in sedem mesecev na sedmih stopnjah.

22. Sodišče ponavlja, daje treba razumnost dolžine postopka oceniti v luči okoliščin primera in glede na naslednje kriterije: zapletenost primera, ravnanje pritožnika in pristojnih organov in pomena zadeve za pritožnika v sporu (glej, med številnimi drugimi viri, *Frydlender proti Franciji*, [GC], št. 30979196, § 43, ECHR 2000-V1D).

23. Sodišče potem, ko je pregledalo vse posredovano gradivo in ob upoštevanju lastne sodne prakse v takih primerih, meni, da je bito v predmetni zadevi trajanje postopka prekomerno in da zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku«.

Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

1. Sodišče ponavlja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za zatrjevano kršitev zahteve iz člena 6 § 1 za sojenje v primeru v razumnem roku (glej *Kudla proti Poljski*, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in argumenti, ki jih je navedla Vlada, že zavrnjeni v prejšnjih zadevah (glej *Lukenda*, navedena zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v predmetni zadevi sprejelo drugačno odločitev.

2. Zaradi tega Sodišče meni, da gre v predmetni zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v notranji zakonodaji, s katerim bi lahko pritožnik pridobil odločbo, ki bi podpirala njegovo pravico v tem primeru do sojenja v razumnem času, kot je to določeno v členu 6 § 1.

26. Člen 41 Konvencije navaja:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitev Konvencije in njenih Protokolov, in če notranja zakonodaja določene Visoke Pogodbenice omogoča le dodelitev delne odškodnine, lahko Sodišče po potrebi zagotovi pravično zadoščenje oškodovani strani«.

A. Odškodnina

27. Pritožnik je zahteval 10.000 evrov (EUR) za povrnitev nepremoženjske škode.

28. Vlada je takšni odškodnini ugovarjala.

29. Sodišče meni, daje pritožnik najverjetneje utrpel nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi je sklenilo, da mu iz tega naslova prisodi 2.400 EUR.

B. Stroški in izdatki

30. Pritožnik je poleg tega zahteval okoli 1.160 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.

31. Vlada je zatrdila, da je bil zahtevek previsok.

32. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le v toliko, v kolikor so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevek. Sodišče je opozorilo, da je pritožnikov odvetnik, ki je zastopal pritožnika tudi v primeru *Lukenda* (glej zgoraj), vložil skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev, v bistvu enake kot predmetna pritožba. V predmeti zadevi zato Sodišče meni, ob upoštevanju informacij, ki jih je pridobilo in navedenih kriterijih, da je primerno, da se pritožniku odobri vsota 1.000 EUR za postopke pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

33. Sodišče meni, daje ustrezno, če zamudne obresti temeljijo na najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

SODIŠČE NA PODLAGI NAVEDENIH RAZLOGOV

2. *odloča s 6 glasovi proti enemu*, daje prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. *odloča s 6 glasovi proti enemu*, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije;

4. *odloča s 6 glasovi proti enemu*,

a. da mora obtožena država, v roku treh mesecev od dneva, ko postane sodba pravnomočna v skladu s členom 44 § 2 Konvencije, plačati pritožniku. 2.400 EUR (dva tisoč štiristo evrov) za nepremoženjsko odškodnino in 1.000 EUR (tisoč evrov) v zvezi s stroški in izdatki, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

b. da se bodo na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev do poravnave, plačevale enostavne obresti po najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke za vse zamudno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. *soglasno zavrača* ostale pritožnikove zahteve za pravično zadoščenje.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki dne 30. marca 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER John HEDIGA N

Zapisnikar Predsednik

V skladu s členom 45 § 2 Konvencije in členom 74 § 2 Pravil Sodišča je tej sodbi priloženo ločeno mnenje g. Myerja.

LOČENO MNENJE SODNIKA MYERJA

Od začetka veljavnosti Konvencije je morda izraz »kdor dobro sodi, sodi počasi« v nasprotju z določbami o razumnem času iz člena 6.

Dejansko pregovor pravi »Pravica je najslajša, ko je najbolj sveža.«, vendar pa v vsakodnevni praksi traja precej časa, predenje v civilnih postopkih izrečena zadnja sodnikova beseda. To se lahko zgodi v primeru, ko je primer še posebej zapleten ali pa ko vpletene strani uporabijo vsako pravno sredstvo, ki je na razpolago na nacionalni ravni. Morda gre tu (delno) za dejstvo, da domači organi niso izpolnili svojih obveznosti, s katerimi bi zagotovili, da bi domač sodni sistem sestavljalo zadostno število sodnikov ter sodnega in upravnega osebja, da bi se lahko spoprijeli z vsemi primeri pravočasno, ali v primeru, ko domači sodniki ne opravljajo svojih nalog s potrebno hitrostjo.

Dne 6. oktobra 2005 je to Sodišče v sodbi Lukenda ugotovilo, daje bila kršitev pravice do sojenja v razumnem roku — vsaj kar se Slovenije tiče — sistemski problem, ki je izhajal iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitosti pri izvajanju sojenja. Čeprav ta ugotovitev poraja domnevo, da so se dogajale sistemske kršitve v slovenskih primerih, kjer so sodni postopki trajali veliko let, pa si je še vedno treba ogledati specifične okoliščine vsakega primera.

V tein konkretnem primeru — podobno kot v več kot dvajset drugih slovenskih primerih v zvezi z razumnim časom, o katerih smo odločali danes — je večina ugotovila kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku. To pa je eden od treh primerov, v katerem jaz nisem glasoval za kršitev.

Čeprav soglašam, da bi moralo zlasti Okrožno sodišče v Celju ukrepati veliko bolj hitro in učinkovito, po mojem mnenju splošni sodni postopek ni trajal pretirano dolgo na sedmih stopnjah sojenja. Treba je upoštevati tudi to, daje nasprotna stran vlagala pritožbo na pritožbo. V takšnih okoliščinah postopki dejansko trajajo mnogo dlje. Dejstvo, daje bil primer vrnjen na nižje sodišče za delno ponovno proučitev, ni v sodni praksi nič nenavadnega in ni nujno, da to razkriva pomanjkljivost v sodnem sistemu kot takem. Poleg tega je bilo v predmetnem sporu razsojeno dne 9. aprila 2002, to je šest let in osem mesecev po tern, ko je pritožnik sprožil pravdni postopek. Vprašanje stroškov in izdatkov, čeprav tesno povezano s predmetno pravdo, pa je ločena zadeva.